

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Subotica, PÉNTEK, 1923 december 14.

339. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt

TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt

Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lolbach-palota)

Ex occidente lux

Ma már, amikor nemcsak az angol választások eredményét lehet mérlegelni, hanem azt a hatást is, amit a választások eredménye az angol közvéleményre gyakorolt, a csalódás kockázata nélkül olyan döntő irányváltozást várni a Downing Street-en, melynek rövidesen az európai politika orientálódásában is föllelhető lesz hatása. Baldwin, aki a konzervatív többség mandatarusaként volt Anglia miniszterelnöke, a választásokon olyan súlyos vereséget szenvedett, amelyhez fogható csak Balfourt érte az 1905-iki választásokon. Akkor a konzervatív párt miniszterelnöke nyomban elhagyta a helyét s mielőtt még a parlament összeült, átadta helyét a liberális párt törhetetlen energiájú ősz vezérének, Campbell-Bannermannnak, Asquith és Lloyd George világtörténelmi ivelésű politikai karrierjei egyengetőjének. Baldwin nem hagyja el olyan könnyen a csatateret. Ma még hivatalban van s szándéka szerint hivatalba marad az új parlament megnyitásáig. Meg akarja várni, hogy vagy új többség tapsoljon neki, vagy leszavazzák politikai ellenfelei.

Nem tulságosan fontos a részletekkel nem törődő szemlélődés számára, hogy a konzervatív párt rövid életű uralmát most likvidálják-e, vagy két hét múlva. A történelmi változások mérlegelésénél nem lényeges, hogy az események, melyek új lökést adnak a történelemnek, hétfőn történnék-e meg, vagy szombaton. Anglia politikájának sorsa eldőlt a választásokon. S az angol belpolitika irányváltozásán olyan messzeható, sokáig érezhető következmények várhatók, melyek új medret áshatnak Európa megfeneklett problémáinak s új gondolat fölvilágosodó fényével mutatják meg a helyes utakat.

Nem lehet hangsúlyozás nélkül hagyni annak jelentőségét, hogy a szabad kereskedelemnek és védővámoknak, a Free Trade-nek és a Protectionism-nak harcában, mint annyiszor, most is a szabad kereskedelem győzött. A konzervatívok, hiven a Joe Chamberlain féle tradíciókhoz a védővám jelszavával indultak küzdelembe. Ez lett volna az a csodálatos varázseszköz, mely megszünteti az angol munkanélküliséget és mely Anglia egyre súlyosabb helyzetbe kerülő termelését ismét kivezeti a napos oldalra. A liberálisok s a munkáspártiak egyforma elszántsággal harcoltak a védővám kormányprogramjának választási győzelme ellen, mely ha győz, megdrágította volna a kenyeret s vele az életet. A választási harc a

kenyér harcává súlyosodott és terebélyesedett s világnézleti küzdelemmé magasodott fel. Anglia szabadelvű tradícióinak védelmezői azt hirdették, hogy az angol nép hűtlenné válik azokhoz a principiumokhoz, melyek Anglia világalurmi helyzetét teremtették és őrizték meg, ha a világháború befejezése után a védővám sorompóival zárja el a szigetországot s dominiomokat Európa s nyílód s az Európán kívüli világ közömbössé vált népeitől.

Minden belpolitikai irányváltás külpolitikai irányváltást is jelent. Anglia nemcsak a konzervatív párttól vonta meg bizalmát, nemcsak a szabadkereskedelem mellett tört lándzsát, nemcsak a kenyérnek megdrágulása

ellen védekezett, hanem kinyilatkoztatta egyszersmint külpolitikákarátát is.

Ez a békeakarát a versaillesi koncepciónak tökéletes megtagadását jelenti s a versaillesi koncepció megvalósulásának újirányt kíván szabni Versaillestól Sevresig. Ez az akarat tiltakozik Németország tönkretétele, a kiéhezetés politikája s a kártérítési követelések kiméretlen érvényesítése ellen. A liberálisokat és a Labour Party tagjait tengernyi különbségek választják el egymástól, de abban a követelésben megegyeznek, hogy a világ nyomorúságán sürgősen segíteni kell. Európa szenvedő népe most Nyugat felől várja a segítséget. Ex occidente lux!

Súlyos támadások a Német Párt ellen

Jankovics közlekedésügyi miniszter lemondott — A pénzügyi bizottság ülése

Beogradból jelentik: A kormányban néhány napon belül már a második tárca üresedik meg. Szerdán este Jankovics Velizár közlekedésügyi miniszter nyújtotta be a lemondását egészen váratlanul az állami hajózási társulat kérdéséről tárgyaló klubülés után, amelyen tudvalevően a miniszterrel szemben foglalt állást a radikális képviselők többsége.

Jankovics miniszter már annak idején, amikor kiderült, hogy a radikális párt egy része ellenzi javaslatát, kijelentette, hogy tárcáját köti törvénytervezete megszavazásához. Miután határozott kijelentése ellenére a klub ülésén szembefordultak javaslatával, levonta a konzekvenciákat és lemondását bejelentette Pasics miniszterelnöknek. A kormány egyelőre még nem döntött a lemondás elfogadásáról, amellyel a csütörtök esti minisztertanács foglalkozni.

Jankovics lemondása nagy feltűnést keltett politikai körökben, tekintettel arra, hogy Jankovics a radikális párt legmarkánsabb személyiségei közé tartozik és egyike azoknak, akik Pasics visszavonulása esetén a pártvezérségre aspirálnak. Utódjáról több kombináció merült fel. Az egyik szerint Sztajics Andra volt közlekedésügyi miniszter veszi át tárcáját, más hír szerint Uzunovics Marko — a napokban lemondott építésügyi miniszter a legkomolyabb jelölt.

A klerikálisok támadása a Német Párt ellen

A pénzügyi bizottság csütörtöki ülésén a radikálisok végre keresztülhajszolták a költségvetési tizenkettedekről szóló javaslatot: a bizottság részleteiben és általá-

nosságban is elfogadta.

A bizottság csütörtöki ülésén a vita meglehetősen izgalmas volt. Különösen nagy feltűnést keltett a klerikálisoknak a németekkel való összetűzése. A délelőtti ülés első szónoka Setyerov Szlavko demokrata volt, aki kifogásolta, hogy a kormány három hónapra kér felhatalmazást akkor, amikor már két hónapja folyik az évi, rendes költségvetés vitája. Felvilágosítást kért a minisztertől, hogy igazak-e azok a hírek, hogy a tárgyalás alatt álló 1923—24. évi költségvetést az 1924—25. évre kiterjeszté. Tiltakozott az ellen, hogy az állam 4 millió aranyfontot fizessen a déli vasuti konvenció értelmében a trieszti kikötő építésére. Határozott ígéretet kér arról nézve is, hogy a robotmunkát nem fogják meghosszabbítani.

Zsebot klerikális tiltakozott az adók felemelése ellen és kijelentette, hogy már csak azért sincs bizalommal a kormány iránt, mert a németek és törökök támogatják. Élesen támadta a németeket, akik szerinte államellenesek voltak és azok is maradtak.

Teubel német képviselő közbeszólt: Miért nem fogja mindjárt ránk, hogy mi adtuk ki a „Srba na vrba” (Szerbeket az akasztófára) jelszót.

A közbeszólás megértéséhez tudni kell, hogy a háború kitörésekor a szlovén lapok ezzel a jelszóval jelentek meg. Zsebot kijelentette, hogy ezt a jelszót nem a klerikálisok adták ki. Részletesen foglalkozott a Német Párt parlamenti szereplésével, amellyel kapcsolatban azt mondta, hogy a németek megszavazták a robotmunkát.

Teubel ismét közbeszólt: Ez

nem igaz, a robotmunkát nem szavaztuk meg!

Maga Stojadinovics pénzügyminiszter is odaszólt Zsebotnak, hogy téved, mert a németek éppen ezt a törvényjavaslatot nem szavazták meg.

Zsebot: A németek azért szavaznak a kormánnyal, mert az iskolákat adott nekik.

Teubel: Ön talán ellenzi, hogy iskoláink legyenek?

Zsebot erre a kérdésre zavarba jött és a vállát vont, majd azzal folytatta, hogy nem akar indiskrét lenni, de kijelentheti, hogy gazdag bizonyító anyaga van arra, hogy a németek pángermán propagandát folytatnak és összeköttelést tartanak fenn pángermán körökkel. A parlamenti szünet alatt a németek Grázban találkoztak pángermán körökkel és Beogradban is pángermán politikát folytatnak és gyanus összejöveteleket tartanak.

Teubel: Nekünk tiszta a lelkiismeretünk. Követelem, hogy terjessze elő bizonyítékait.

Zsebot erre azt válaszolta, hogy nem akar denúciálni, majd beszéde végén kijelentette, hogy tekintettel arra, hogy a kormány az állam ellenségeit favorizálja, a javaslat ellen fog szavazni.

Agatanovics demokrata a kormány egész munkáját éles kritika alá vette, különösen a rokkant segélyek kiutalását sürgette. Ha a kormánynak van pénze a dzsemet-szavazatok megvásárlására — mondotta — úgy legyen arra is, hogy a rokkantoknak segélyt adjon.

Nedeljkovics radikális védelmébe vette a javaslatot, majd Stojadinovics pénzügyminiszter válaszolt néhány hozzá intézett kérdésre, ami után a bizottság 18 szavazattal 13 szavazat ellenében általánosságban elfogadta a javaslatot.

Délután félnégykor megkezdte a pénzügyi bizottság a költségvetési tizenkettedek részletes vitáját. Vesenyák és Zsebot klerikális képviselők különösen a földadópótlék és a robot újabb kivetése ellen tiltakoztak és hivatkoztak a kormány ünnepélyes ígéretére, hogy erre az évre már nem vetik ki ezeket a terheket.

Szókics demokrata a hadviselt tisztviselők nyugdíjgyényéről beszélt és követelte, hogy a tisztviselő törvénynek erre vonatkozó rendelkezéseit hajtsák végre. Markovics Pero demokrata a rendkívüli adópótlékok kivetése ellen tiltakozott és követelte, hogy a múlt évi jégkárosultak segélyezésére huszmillió dinár hitelt irányozzon elő a kormány. Követelte, hogy a robot-váltságból alapot létesítsenek, amelyet a községek kezeljenek és csak az il-

lető községek utjavítására fordítanak.

Alícs muzulmán a boszniai állapotokról beszélt, majd **Miletics földművespárti kijelentette,** hogy kevesli a szlovéniai árvizkárosultak részére előirányzott hatmilliósi segínyt, továbbá a montenegrói és hercegovinai árvizkárosultak részére is segínyt követelt. **Borisavljevics** demokrata a novipazári szandzsák usut kiépítését sürgette és komáz építését követezte a szandzsák részére.

Stojadinovics pénzügyminiszter válaszában egymásután elutasította az ellenzék javaslatát, mire **Szokics** demokrata az ellenzék nevében kijelentette, hogy az ellenzék nem vállal felelőséget a költségvetési tizenötödök visszatérnek megszavazásáért és a közpénz kihasználásáért. Az így megadott kormány 18 szavazattal a törvényben is megszavazta a javaslatot, ami után az ülés félbehagyta a tárgyat.

A Német Párt visszautasítja a támadásokat

A pénzügyi bizottságban, a német pártot ért támadásból kifolyólag, a német képviselő klub csütörtökön este kommunikét adott ki, amelynek szövege a következő:

Zsebot képviselő a jugoszláv klub tagja helynévadásnál találta, hogy a pénzügyi bizottság ülésén kifejezést adjon klubja hangulatának, az országban lakó németekkel szemben, ami egyébként már hosszabb idő a párt lapjaiban is kifejezésre jut. Indokolatlan gyanu, a német lakosság parlamentti képviselői ellen, hogy azok pangermán körökkel állnak összeköttetésben és hogy **Beogradban is több titkos gyűlést tartottak azokkal, akik az állam legnagyobb ellenségei.** Ezt az utóbbit illetően nem is szükséges, hogy visszautasítsuk, mert magatartásunkat és ed-

digi működésünket széles körökben ismerik. Mindenki tudja, hogy a német párt pozitív és lojális politikát követ és az ellogulatlan szemléletű ezeket a vádakokat alaptalanoknak tartja.

Zsebot urnak és a **Slovenc** című lapnak ezek a meséi egy sorba helyezhetők azokkal a koholmányokkal, amelyek szerint a német klub Szlovénia sürgős felparcellázását követeli azzal a titkos gondolattal, hogy a felosztás által a maribori tartományban biztosítsák a németek többségét. Ez azonban kizárt, mert

A választói névjegyzékek kiigazítása

Januárban hivatalból igazítják ki a névjegyzékeket

A Magyar Párt és a magyar választók

A választói névjegyzékek kiigazítása január 1-től január 31-ig terjedő időben történik meg. A minden év elején esedékes hivatalból való kiigazítás a jövő év elején különösen nagy fontossággal bír a magyar nemzetiségű választókra nézve, akiket a legutóbbi országos választások alkalmával tömegesen kihagytak a választók névjegyzékéből.

A közigazgatási hatóságok már kezdik megtenni a szükséges előkészületeket a névjegyzékek kiigazítására. Ez az ügy — mint tegnap jelentettük — foglalkoztatja már a másikkal vajdasági kisebbségi pártot: a német pártot is. A német párt helyi szervezetei már meg is kezdték a névjegyzékéből kimaradt német nemzetiségű választók összeírását, mert a választói törvény szerint az esetben, ha a hivatalból való kiigazítás alkalmával újabb kihagyott választókat, úgy reklamációval lehet élni.

A német párt előkészületeivel szemben egyelőre még a Magyar Párt nem kezdte meg a névjegyzékek kiigazítására vonatkozó előkészületeket, holott ezek rövidesen aktuálisakká válnak. Értesülésünk szerint ugyanis a **subotica-i városházán**

azon a vidéken a lakosságnak ugyyszólván csak egy százaléka a német. Erről különben már a **Pravda** is beszámolt ljubljanai jelentés alapján.

Készülődés a demokrata párt kongresszusára

Beogradból jelentik: A demokratapárt főbizottsága csütörtökön délelőtt ülést tartott, amelyen folytatták a pártkongresszus programjáról már megkezdett vitát. Bizottságot küldtek ki, hogy a toplinei kerületben rendezze a pártéletet, mert ott a választások alkalmával is négy demokrata listát állítottak fel.

is megkezdtek már a névjegyzékek hivatalból való kiigazításának előmunkálatait. A névjegyzékek hivatalból való kiigazítása technikailag úgy történik, mint az új névjegyzékek összeállítására. A kiigazítással megbízott bizottság ugyanis a névjegyzékek összeállításánál használt okmányokat és adatokat újabb revideálja és ezek szerint a névjegyzékbe felveszi úgy azokat a választókat, akik a legutóbbi összeírásnál kimaradtak, valamint azokat is, akik esetleg időközben szereztek meg a választói jogosultságot.

A hivatalból való kiigazítás után a névjegyzékeket kifüggesztik és ezután joguk van a névjegyzékbe még mindig fel nem vett választóknak reklamációval élni. A reklamáció lehet egyéni és kollektív is és ezután a bizottság esetenként bírálja el az egyes reklámáló választói jogosultságát.

Mivel a kiigazítás ilyképpen nagy és hosszadalmas munkával jár, ezért a subotica-i városi hatóság még január 1. előtt megkezdte a kiigazítás munkáját, hogy az január végéig befejeződjék. A kiegészítés munkáját nagyobb bizottság fogja

végezni, amely már legközelebb megalakul.

A választói névjegyzékeknek ilyen módon való kiigazítása folyamán feltétlenül fel kell venni a magyar nemzetiségű választókat is a névjegyzékbe és a város részéről már kijelentették, hogy ennek nem is lehet semmi akadálya. Miután azonban a névjegyzékek összeírása alkalmával is az utolsó percig azt hangoztatták, hogy a magyar választókat felveszik a névjegyzékbe, és csak az utolsó percben derült ki, hogy ez nem történt meg, ezért mindenesetre fel kell készülni arra a lehetőségre is, hogy a magyar választóknak tömegesen kell majd élni a reklamációk jogával. Annál is inkább számolni kell ezzel az eshetőséggel is, mert a Magyar Pártnak a radikális párttal és speciálisan a subotica-i városi hatósággal a névjegyzékek kiigazítása ügyében megkezdett tárgyalásai megszakadtak anélkül, hogy azok eredményre vezettek volna.

A Magyar Pártra hárul tehát az a feladat, hogy a választói névjegyzékek kiigazítása felkészülve találja a párt egyes helyi szervezeteit. A Magyar Párt az eddigi tervek szerint külön bizottságot fog alakítani ennek a munkának a keresztülvételére. Ez a bizottság azonban eddig még nem kezdte meg működését, holott óriási munka vár rá. A választói névjegyzékéből kihagyott magyar nemzetiségű választók nagy tömegére való tekintettel, valamint azért, mert a pártnak nem áll rendelkezésére olyan régi választói névjegyzék, amellyel összehasonlíthatná a kiigazított névjegyzéket, a párt által kiküldendő bizottság kénytelen lesz vagy házról-házra járva összeírni a magyar választókat, vagy pedig jelentkezésre hívni fel a névjegyzékéből kihagyottakat.

A Magyar Párt még nem döntött ebben a kérdésben, de bizni lehet abban, hogy ebben a magyar választók tömegeire olyan nagyfontosságú kérdésben a párt idejekorán fog intézkedni, mert ettől függ a magyarság választói joga.

Az asszony és a sas

Írta: P. Ábrahám Dezső

Forró nyári délelőtt fülledt a pusztára. Az aszott mezőkön tikkadtan legeltek a szöcske nyájak.

Izzott a levegő s a délibáb tengerbe borította a határt. Aludt álmódzó az egész pusztát a rekkenő hőségben. Csak egy könnyű kocsi mozgott rajta. Egyenest vágott a szűz gyepen keresztül a kis pusztai vasutállomáshoz. A tikosi ispán hajította, a kocsis hátul ült.

Egyszer csak mintha kémlelt volna valamit az ispán. Előrehajlott s szemét összehunyorította.

— Az a sas, — fordult hátra a kocsis-hoz lassu szóval, — elnyomta a meleg. Már akkor lassított is.

— Tartsd csak a lovakat, — adta át a gyeplőt a kocsisnak.

A kocsis egyenletes lassúsággal hajtott.

— Látod? — kérdezte az ispán.

A kocsis erősen nézett.

— Látom, — fedezte fel végre egy kis kupac hajlásában a gyanutlan maradarat.

Az ispán abban a pillanatban leugrott a kocsiról s lőtt.

Jóformán nem is látszott, talált-e? Aztán összéb húzta szárnyát a sas s lassan leereszkedett.

Mire az ispán odaért, halottan hevert. Szárnya feszítve lehetett kétféle széles.

— Szép darab, — mondotta az ispán. Feltette a kocsira s jókedvűen hajtott tovább.

Még tíz perc s az állomásnál voltak. Az őr, meg a felesége a kocsizajra már az épület előtt vártak.

— Hoztam ám valamit, szép asszony, — kiáltotta az ispán jókedvűen s lefog-

ta a lovakat. Leugrott a bakról s levette a sást.

— Tetszik? — kérdezte az ispán.

— Szép, — felelte az asszony.

— Magának lőttem.

— Igazán?

Az ispán felelet helyett az őrhöz fordult:

— Küldd be valamelyik kalauzzal a városba, hogy tömjék ki a költségre. Illel fog az ajtótok fölé.

Az asszony elpirult örömeiben.

Az ispán legyintett. Szerelmes volt az őr feleségére s forrt a vére. Kívánta az asszonyt, telt, gömbölyű tagjait, fekete mély szemének ragyogását, hangja frissességét. A tavasz óta, hogy erre az elhagyott kis pusztai állomásra került az asszony az urával, jóformán napos vendégük lett. Az őr titokban féltékenykedett az ispánra, mert ő is rabja volt a feleségének, azért örült mégis, ha jött az ispán, mert sose jött üres kézzel.

Míg a pálinkát kóstolgatták s ették hozzá a friss kalácsot, az asszony elkészült az ebédrel s hozta be a párolgó paradicsomlevest.

Ebédhez ültek.

— Van sok dolgod? — kérdezte az ispán az őrt.

— Most még nem igen. Gyenge a forgalom. Majd cséplés után. Azért neked mégis csak jobb, — tette utána.

— Miért?

— Nem vagy időhöz kötve, szabad vagy. Nincs vonatérkezésed. S gazdálkodhatsz kedvedre. Hajtasz, lovagolsz, vadászol. Mégis más élet, mint az enyém.

— Csak asszony kellene hozzá, — ilyen ni! — ölelte meg az ispán az őr feleségét tréfásan.

Az asszony a tréfa mögött is érezte a férfivágyat s elfulladt.

Az őr kényszeredetten nevelte, hogy

öleli az ispán a feleségét.

Az asszony pár pillanatra hagyta magát, azután kibontakozott az ispán karjából.

— Te, — fordult az ispán lelkesen az őrhöz, — ha csak egy órát lehetnék egyszer együtt a feleségeddel, de úgy négy szemközti.

— Nem jó lenne belőle, — próbálta mutatni az őr az asszonyát védő fértit.

— Tán lelőnél?

— Már ahogy. Attól függ, mi akadna a kezembe. Puska-e, fejsze, vagy más.

— Ketten lennének ott, János, — nevette az ispán gőgösen.

Ittak, erős rizlingbort, — azt is az ispán hozta egy héttel előbb, — s most már csak asszonyról, házasságról, szerelemről beszélgettek. Izzott körülöttük a levegő. Az ispánt izgatta a jóllakottság, a bor, az asszony kíváncsán, ki-csattanó teste. Az asszonyt egyre részegébbé tette az ispán tekintetéből, szavaiból áradó mohó vágy. Az őr pedig érezte az asszony és az ispán közt szavak nélkül folyó titkos harcot s dühös volt magában tehetetlenségeért.

— Gyertek ma hozzám vacsorára, — hívta meg a két embert az ispán.

— Min menjünk? — vetette az ispán.

— Itt a kocsim, elviszlek most rajta benneteket. Legalább csapunk egy jó délutánt is.

— Nem lehet. Hat órákor jön a debreceni vonat.

— Hát akkor majd érteid kocsit küldök, az asszonyt meg elviszem most.

— Ohó! Ha engedném.

— Tán félted?

— Mért ne engedne? — támadt fel az asszony is ingerülten.

— Nagyon fel vagy most izgatva, — ellenkezett az ura.

— Annál jobb! — vágta vissza az

asszony s kihívóan nézett az ispánra. Az őr pedig nem tudta, mi az asszony gondolata.

— Ugyan! — vetette gőgösen az ispán. — Látod azt a sást? — mutatva az őrnek. — Én is sas vagyok. Erős, bátor. Ha haragszom, ütök. Asszony kell, rablok. Ki parancsol benne? Azé az asszony, aki ur. Aki ölelni, szeretni tudja. Hiszen tőled még gyereke sincs. Kihívóan, ingerkedve nézett az őrre.

Az rosszkedvűen vetette:

— Sok bort ittal. Bolondot beszélsz. Az asszony csak hallgatott.

— István, állj elő! — kiáltotta ki a kocsisnak az ispán.

Pár perc alatt előállott a kocsi.

— Na, ül fel, az uradért meg értéklődök, — kínálta az asszonyt az ispán.

— Nem ül! — fakadt ki az őrből.

— Még összevesznek itt, — mondta az asszony zavartan.

— Nem-e? — nevetett az ispán. Átölelte az asszonyt s a kocsiba emelte. A másik pillanatban maga is mellette termett.

— Hajts! — parancsolta a kocsisnak.

— Ugyan na, engedjen, — szabadkozott az asszony erőtlenül.

— Nem álltok meg? — kiáltotta tehetetlen dühvel az őr.

— Majd odahaza, — nevetett vissza az ispán.

A puska az asszonyrablás hevében a ház szegletébe állítva hagyta az ispán. Az őr meglátta. Felkapta s a kocsiban ülőkre fogta.

— Ha nem álltok meg, lövök! — ordította.

— Ha mernél! — vágta vissza diadalmas gőggel az ispán.

Az őr pedig csak nézte a távolodó kocsit s lassan lehanyatlott kezéből a puska.

A vajdasági radikális képviselők kitalának

Lalosevics a rátervezett mellett

Hatástalanok a beográdi sajtó támadásai

Beogradból jelentik: A vajdasági radikális képviselők szerdán délután és csütörtökön egész nap folytatólag ülést tartottak, amelyen a szűkebb bizottság jelentése alapján tárgyalás alá vették Lalosevics agrárreform tervezetét. A tanácskozásnak az az eredménye, hogy Lalosevics javaslatát nemcsak tárgyalási alapul fogadták el, hanem magukévá tették annak csaknem minden szakaszát.

A változások, amelyeket a bizottság a javaslaton eszközölt, a következők: A Lalosevics-féle tervezet ellenében a bizottság kimondotta, hogy a városi és községi földek is agrárreform alá esnek és kivételt csak a községi közlegelők és a községek részére maximumként ezer lakosonként megállapított 100 hold föld képez.

A maximum kérdésében a vajdasági radikális képviselők elfogadták a bizottság álláspontját, vagyis a fennálló rendelkezések érvényben tartását, azzal a hozzáadással, hogy ha a tulajdonosnak 16 éven felüli gyermekei vannak, úgy minden gyermek után meghagyandó még 100 hold föld a maximumon felül. Lalosevics tervezetének az agrárbirodságokra vonatkozó rendelkezéseit elfogadták, a birtokok megváltási árából pedig pénteken döntenek. A kondominiumok elbírálásánál a tényleges jogi helyzet az irányadó, nem pedig a telekkönyvi adatok.

A vajdasági radikális képviselők ülése után a Bácsmegyei Napló munkatársának alkalma volt beszélni több képviselővel a beográdi sajtóban legutóbb a vajdasági radikálisok ellen megjelent támadásokról, a melyek szerint a vajdasági radikális képviselők csak a nagybirtokosokat képviselik. A képviselők munkatársunk előtt kijelentették, hogy a támadások teljesen hidegen hagyják őket, mert ismerik a forrást, ahonnan azok kiindulnak.

Megszűnt az osztrák postások sztrájkja

Az osztrák nemzetgyűlés teljesítette a követeléseket

Bécsből jelentik: A postásstrájk ügyében a munkások és a kormány megbízottjai nem tudtak megegyezni és így a tárgyalások holtpontra jutottak. A sztrájkbizottság nevében Zelenka és Bauer szociáldemokrata képviselők vettek részt az egyezkedő tárgyalásokon, de eredményt nem tudtak elérni, mert a kormány nem hajlandó a postalkalmazottak követeléseit teljesíteni. Valószínű, hogy holnap újabb tárgyalásokat kezdenek, amelyen, ha a kormány és az alkalmazottak nem tudnak megegyezni, szolidaritás jeléül más államhivatalnokai csoportok is beszüntetik a munkát. Elsősorban a vasut, gáz, valamint a villamossági művek alkalmazottjai csatlakoznak a sztrájkhoz. Ha pedig ez az újabb kényszereszköz sem ér el eredményt, az állami alkalmazottak valamennyi szociáldemokrata szervezete kimondja a munka beszüntetését. Hír szerint a rendőrtisztviselők is csatlakoznak a többi szövetségi alkalmazott követeléséhez, akiket Schaber képvisel a sztrájkbizottságban. Az egyetemnek asszisztensei már csütörtök reggel megszüntették a munkát, mivel a kórházak fizetés-emelési követeléseiket elutasították.

A postaforgalom Bécsben teljesen megállt. A postaépületek raktárait szintúg megöltötték a küldemények, amelyek egy részét már az

uccán őrzik. A nagybankok autószovalgálatot rendeztek be, amely Pozsonyból és Lindenburgból szüntelen ontja a postát és hozza a legfrissebb híreket. A bécsi kereskedők legtöbbször Pozsonyból küldi szét postaküldeményeit és táviratait, ahol azonban a felhalmozódó munka miatt nagy késéssel tudják csak lebonyolítani a forgalmat.

Megszűnt a sztrájk
Lapzárta után Bécsből érkezett

Az angol munkáspárt nem vesz részt a koalícióban

A Baldwin-kormány ellen erélyes harcot kezd a munkáspárt

Londonból jelentik: Az angol kormány elhatározása folytán, mely szerint a konzervatív miniszterium hivatalát megtartja, a munkáspárt végrehajtó bizottsága ülést tartott, amelyen hosszabb vita után a következő határozatot hozta:

„Amennyiben munkáspárti kormány alakításának szükségessége merülne föl, a párt azonnal és teljes felelősséggel kész elvállalni a kormányt, anélkül, hogy bármely más párttal való koalíció által kompromittálna magát“.

A végrehajtó bizottság határozatát a szakszervezetek kongresszusa is jóváhagyta. Hír szerint

távirat jelenti, hogy a postalkalmazottak sztrájkjában csütörtökön délután fordulat állott be. Miután ugyanis a parlament elfogadta a közalkalmazottak fizetési reformjáról szóló törvényjavaslatot azzal a módosítással, amit a sztrájkolók követeltek, a postalkalmazottak elhatározták, hogy a sztrájkot megszüntetik. Az eddigi jelentések szerint a forgalom rövidesen helyreáll.

a munkáspárt föl fogja használni a legelső alkalmat arra, hogy a konzervatív kormányt megbuklassa, amely esetben azt remélik, hogy a munkáspártot mint fő ellenzéki pártot, föl fogják szólítani kormányalakításra. A kormány megbuktatása céljából szüksége van a liberális párt segítségére, amiért is a munkáspártban az a vélemény alakult ki, hogy a legnagyobb fontosságot kell tulajdonítani a liberálisok politikájának.

A Baldwin-kormányból egyelőre nem lépnek ki azok a miniszterek, akik a választásokon kibuktak az alsóházból, hanem továbbra is megtartják pozíciójukat.

Olaszország és Bulgária

katonai szerződést kötött az SHS királyság ellen

Előre felosztják egymás közt az SHS királyság területeit

A beográdi Trgovinski Glasnik legutóbbi számában szenzációs jelentést közöl egy Olaszország és Bulgária közt létrejött szerződésről, amelynek éle a S. H. S. királyság ellen irányul.

Az említett lap szerint a szerződés nyolc szakaszból és egy titkos függelékéből áll, amelyekben a két ország uralkodói kötelezik magukat arra, hogy államuk érdekeit a Balkánon és a Közel Keleten kölcsönösen megvédelmezzék és egymást segítik abban az esetben, ha a két királyság közül bármelyiket idegen államok megtámadnák.

A szerződés II. szakasza szerint a szerződő felek kötelezik magukat arra, hogy kölcsönösen támogatják egymást abban az esetben, ha bármelyik balkáni állam csapataival akár állandóan, akár ideiglenesen megszállná a Balkán térségnek azt a részét, amely jelenleg Görögország, Albánia, vagy Bulgária szuverenitása alá tartozik, vagy pedig ha bármelyik balkáni állam olyan cselekedetet követ el, amely a két szerződő állam közül bármelyiknek létérdeke ellen irányul és casus belli képez. A III. szakasz szerint a két állam csak kölcsönös és előzetes megegyezés alapján köt békét. A IV. szakasz

katonai konvenció megkötésére vonatkozó tárgyalásokról szól, a mely konvenció úgy háboru, mint mozgósítás esetére intézkedik. Az V. szakaszban Olaszország kötelezi magát arra, hogy

Bulgária számára a neuillyi békeszerződés végrehajtása tekintetében használt eszközök ki, mert remélik, hogy a szerződést idővel sikerül teljesen érvényteleníteni. A VI. szakaszban a szerződés és katonai konvenció érvényességét egyelőre öt évben állapítják meg, azonban azt lejárat előtt meg lehet hosszabbítani. A VIII. szakasz szerint a szerződést a két állam előzetes meg-

egyezése nélkül nem szabad nyilvánosságra hozni.

A szerződés titkos függeléké szerint abban az esetben, ha a S. H. S. királyságban belső zavarok törnének ki,

amelyek a két állam nemzeti és létérdekeire befolyással vannak, úgy a két állam együttesen indít fegyveres akciót.

Ha a fegyveres beavatkozás tekintetében nem jönne létre megegyezés és bármelyik szerződő állam saját kockázatára lép akcióba, a másik állam jóakaratu semlegességre kötelezi magát. A titkos szerződés második szakasza a szerződő államok területeinek esetleges megnövekedése tekintetében intézkedik.

Bulgária elismeri Olaszország jogát bizonyos szlovéniai területekre, a horvát tengerpartra, Dalmáciára, az adriai szigetekre, valamint Olaszország fenhatóságát Albánia és Montenegró fölött.

Ezzel szemben Olaszország hozzájárul a Moravai és Vardari terjedő területeknek Bulgáriához való csatolásához.

A többi területekre vonatkozóan, — amint a titkos szerződés mondja, — a békekötés alkalmával történik intézkedés.

A III. szakaszban kötelezik magukat a szerződő államok, hogy arra törekedjenek, hogy

Albániát, Magyarországot és Romániát a saját számukra megnyerjék.

Olaszország minden befolyását latba fogja vetni, hogy Bulgária a neuillyi békeszerződés alapján Romániához csatolt területeit visszakapja, ezzel szemben Bulgária arra kötelezi magát, hogy

Románia számára a Bánságban és a timoki kerületben biztosítson kárpótlást.

A beográdi lap leleplezése nagy feltűnést keltett beográdi politikai körökben. Hír szerint az ellenzék interpellációt fog beterjeszteni a külügyminiszterhez, hogy az olasz-bulgár szerződés híre mennyire felel meg a valóságnak és hogy a kormány tett-e intézkedéseket a szerződés ellensúlyozására.

A baranyai apostoli adminisztrátor átvette hivatalát

Annak idején megirtuk, hogy a baranyai katolikus egyházközségek apostoli adminisztrátorává Akszamovics Antal djakovói püspököt nevezték ki Rómában. Az új adminisztrátor hatáskörébe tartozik 33 katolikus egyházközség, amelyek a pécsi püspökségtől elszakadt két baranyai és a Slavóniai Dráva-menti valpovói és dolnjimihajloci esperesi kerületre oszlanak.

Akszamovics püspök — mint Osijekről jelentik — hétfőn este dr. Hermann püspöki szemináriumi rektor kíséretében Osijekre érkezett, hogy hivatalosan is átvegye a most már fenhatósága alá tartozó egyházmegyei kerületeket. A hivatalos aktus kedden délelőtt folyt le az osijeki püspöki konviktusban. Az átadásnál a pécsi püspökséget, a dolnimihajloci fővikárius, valamint a petrijevi, popovaci és löcsei egyházfők képviselték. Az aktusról jegyzőkönyvet vettek fel, mely után Akszamovics püspök rövid beszédet tartott, amelyben hathatós támogatását kérte az egyházkerületek vezetőinek és egyuttal lelkipásztori üdvözlését küldte katolikus híveinek.

Az adminisztratura átvétele után a püspök még aznap visszautazott Djakovára.

Három ország szegény katonái

A kiűritendő területekről bevonult katonákat nem szabadsgolják

A kiűritendő bánati községek lakói még mindig a legbizonytalanabb helyzetben vannak. Nem tudják, mikor lesz a kiűrités, mi lesz a sorsuk, mi történik a vagyonukkal, követeléseikkel. De ha lehet a bizonytalan-ságot fokozni, akkor legbizonytalanabb helyzetben vannak a kiűritendő területek katonakötelesei, s azok, akiknek ezen a területen van illetőségük, amely majd Romániához kerül.

Zombolyán és néhány más községben nem volt ugyan sorozás, de a kiűritendő községek egyikéből-másikából sorozták a hadköteleseket, s igen sok család akkor telepedett le azokban a községekben, a mely kiűritésre kerül, amikor már a fiuk javában katonáskodott. Több százan szolgálnak a hadseregben, akik hónapokon, sőt éveken keresztül teljesítettek katonai szolgálatot a monarchia hadseregében, leszolgáltak katonai idejüket az S. H. S. királyság hadseregében, s minthogy nyoma sincs annak, hogy ezekre vonatkozólag az S. H. S. királyság és Románia közt valami megegyezés volna, minden valószínűség szerint katonai szolgálatot tesznek a román hadseregben is. Ennek a mellékesnek nem tekinthető erkölcsi károkon kívül, súlyos anyagi következményei is lesznek az illető hadkötelesekre. Semmiképp sem szolgál sem az erkölcsi érzék növelésére, sem az eskü tiszteletének öregbítésére ha a fia-

tal katonaköteles ebben az évben az egyik zászlóra, másik évben más zászlóra esküszik s vállal kötelességet arra, hogy tűzön-vízen át mindenivel szemben megvédelmezi azt. De az anyagi hátrány sem jelentéktelen, ha a katona, akit egy, vagy másfél évig elvontak a produktív polgári munkától, mihelyt hazatér, újra kénytelen ismét egy, vagy másfél évre katonai szolgálatra bevonulni.

Mint hogy az S. H. S. királysághoz csatolandó két község katonaköteleseit is fenyegeti ez a veszedelem, szükséges volna, ha a két ország külügyminisztere ebben a kérdésben megegyezésre jutna s mindenesetre szükséges volna, hogy a román hadseregéből is haladéktalanul bocsássák el a módosi és a párdányi katonákat s az S. H. S. királyság hadserege is szabadságolja azokat, akik azon a területen illetékesek, amely a saint-germaini szerződés, vagy a szerb-román megegyezés értelmében Romániának jut.

CIRKUSZ

•••

Apróságok

Előkelő mulatóhelyen a híres bécsi arbitrázsör fogyasztja a pezsgőt szép barátinójával. Bécsből arbitrázta. A cigány mélabus dalokat játszik a magas pulpituson. Bécsi tőzsdés mellett egy asztalnál kis pesti tőzsdések ülnek és hódolattal néznek a bécsi felé. Tudják, hogy ha az a csunya vörös ember holnap — isten őrizz — azt mondja, hogy adok! akkor lanyha lesz a tőzsde. Egyik kis pesti tőzsdés egyszer csak magához inti a cigányt és valamit sug a fülébe. A primás megindul a szomszéd asztalhoz. A bécsiekhez. Oda rendelték a nótát. Krudy Gyula és a többi romantikus azt hinné, hogy a szép bécsi nőnek. Tévedés. A cigány a kontraminörnek a fülébe huzza a nótát. Oda lett rendelve. — Danke! — köszöni meg kedves mosollyal.

Ot perc múlva a pesti tőzsdés ott ült az asztalnál. Bizonyára tippet is kapott. De ő is udvarias fiúnak látszik. Valószínűleg még éjjeli zenét is fog adni ennek a jól táplált kontraminörnek.

*

Husz kilós aktacsomag evszett el a pesti rendőrségen. Nem csoda egy ilyen kis csomagooska, amelyben bombaakták vannak, hamar elvész. Kifújja a szél az ablakon. Andréka főkapitányhelyettesnek rém kellemetlen. Közzé is tett egy apróhirdetést:

»Elveszett a merénylőtől a holtponthoz vezető útvonalon egy aktacsomag bombaaktákkal. Kérem a becsületes megtalálót, hogy a részére értéktelen csomagot, amely szolgálati időm kedves emléke, visszahozni sziveskedjék....«

*

Márfy József neve közismert Magyarországon. Minden merénylőnél forgalomba hozták a nevét, tavaly pedig a Fővárosi Operettszínház ellen elkövetett támadás miatt állították elő. Most ismét nagy premiere volt a Fővárosi Operettszínháznak és Márfy nem lehetett jelen. Hír szerint levélben mentette ki távollmaradását és egyben kérte a direktiót, hogy az előadást szentelje az ő emlékének és nevezze el a darabot — Bombadournak.

*

A magyar kormány új rendet alapított. Erről beszélget két szocialista képviselő:

— Mit szólsz hozzá a kormány új rendet alapított....

— Igen. Ugy látja, hogy kevésnek találja a rendet ebben az országban....

*

Ketten áldogálnak a jugosáv konzulátus előtt.

— Ugy hallom, hogy tavaszra beszűntetik a vizumot.

— Én azt hiszem, hogy már beszűn-

tették, mert pár napja várok itt rá és nem tudom megkapni....

*

Végül — bocsánatot kérek — személyes ügyemmel is foglalkozom. A vörös malom premierjének napján fogadtam egy szubotcai úrral, névszerint Hermann Vilmossal 100 svájci frankba, hogy

a darab megy-e százszor vagy nem. Én azt mondtam, hogy megy. A darabnak tegnap volt a 65-ik előadása. Ezt csak azért mondom, mert eddig én drukkoltam. Most már túl vagyok a nehezebbik felén: kezdhet tehát a szubotcai ur drukkolni.

Stella

Lázadás Portugáliában

Tengerészek megtámadták az elnöki palotát

Lisszabonból jelent : Kedden este a katonaság és a tengerészet lisszaboni erőinek egy része felázadt, de mozgalmat hamarosan elnyomták. A kormány erélyes intézkedéseket tett. A város stratégiai pontjait tüzérség szállotta meg. Gomez elnök felkereste tengerészeti arzenál barakkjait. Éjjel már minden csendes volt. Keddre a lázadók ellenkezés nélkül megadták magukat. A lázadásban egy torpedóromboló legénysége résztvett, amelynek kapitánya régebben Londonban volt tengerészeti attasé.

A lázadás részleteiről Madridból a következőket jelentik : Ked-

den este 9 órakor erős támadási kísérlet történt a központoság elnökének palotája ellen. Az őrség tüzelte a támadókra, akik erre kézbomba dobásával válaszoltak. A bombarobbanás nem okozott kárt. Erre az őrség újra tüzelte, aminek következtében egy támadó meghalt és többen súlyosan megsérültek.

Később, 11 óra tájban újabb támadás történt az elnök palotája ellen. Ezt a támadást is visszaverték. Most ismét nyugalom van. A vállalkozás célja az volt, hogy diktatúrát állítsanak fel, melyet később extrémista-kormány követelt volna.

Letartóztatták Halbrohr László földbirtokost

Birói zárlat alá helyezett birtokáról eladott két vagon tengerit
A Halbrohr & Kardos-cég bécsi üzletei — Miért követelt el Halbrohr októberben öngyilkossági kísérletet?

A subotcai rendőrség szerdán letartóztatta Kardos Andor becskeréki marhakereskedőt, aki ellen Halbrohr László subotcai földbirtokos család miatt tett följelentést. A följelentés nem lehetett egészen alapos, mert Kardos Andort csütörtökön szabadlábra helyezték és ugyanakkor letartóztatta a rendőrség helyette Halbrohr László subotcai földbirtokost, aki ellen az államügyészség sikkasztás miatt emelt vádat. A letartóztatás híre nagy feltűnést keltett, mert Halbrohr László a legismertebb bácskai nábob-családok egyikéből származik, három testvérével együtt százmilliósi vagyont örökölt édesapjától, néhai Halbrohr Mórtól és egészen a legutóbbi időkig maga is dúsgazdag ember hírében állott.

Sertésszállítás veszteséggel

Halbrohr László néhány hónappal ezelőtt súlyos anyagi zavarok közé jutott egy állatkiviteli üzlet következtében, amelyet egyik testvérbátyjával és Kardos Andor becskeréki marhakereskedővel együtt bonyolított le.

A bécsi Baumgartner és Társa bizományi-cég körülbelül félévvel ezelőtt összekötésbe lépett a Kardos és Halbrohr-céggel, amelynek megbízást adott nagy szárvasmarha és sertésszállítványok összevásárlására, s erre a célra egymillió osztrák koronánál nagyobb hitelt is bocsátott rendelkezésükre, amiről a Halbrohr-Kardos-cég több váltót állított ki. Az üzlet nem sikerült úgy, ahogyan a Kardos és Halbrohr-cég remélte. Pontosan nem lehet megállapítani, hogy ráfizettek-e a nagyarányú vállalkozásra; Kardos szerint különböző okokból nagy veszteséggel végződött az üzlet, míg Halbrohr László azt állítja, hogy könyvszakértői vizsgálat 512 dinár többletet állapított meg, tehát Kardos — aki neki súlyos, több százezer dináros veszteségeket mutatott ki — becsapta. Hogy melyiküknek van igaza, azt így természetesen nem lehet megállapítani, tény az, hogy hamarosan elhidegült közöttük a viszony. A

konzorcium nem bonyolította le a szállításokat a kitűzött terminusokra és ezért a bécsi cég prezentálta az egyik 603 millió osztrák koronás váltót, amelyen Halbrohr László szerepelt mint elfogadó.

Kardos és Halbrohr úgy állapodtak meg, hogy ezt a váltót teljes összegében Halbrohr László fogja kifizetni, tekintettel arra, hogy a közös cégből kisebb részletekben csaknem teljesen kivette befizetett üzlet-részét. Hogy ezután mi történt, azt Kardos és Halbrohr kétféleképpen adják elő. Kardos szerint Halbrohr nem fizette ki az akkor körülbelül hét-nyolcszázezer dinárt kitevő 603 millió osztrák koronát a Baumgartner-cégnek, illetőleg a bécsi céget képviselő Prva Hrvatska Bank-nak, amely ezért a váltót peresítette és birói zár alá vett Halbrohr László békovai gazdaságát. Ezzel szemben Halbrohr László úgy tünteti fel a dolgot, hogy ő nemcsak ezt az összeget, hanem mintegy két és fél millió dinárt adott át Kardosnak tartozásai rendezésére, de Kardos az egész pénzt elsikkasztotta és még a váltót sem fizette ki belőle.

Az októberi öngyilkosság körülbelül két hónappal ezelőtt elterjedt Subotican és Becskereken az a hír, hogy Halbrohr László veszteségei miatt öngyilkosságot követett el, de a golyó nem érintett nemesebb testrészeket és Halbrohr így életben maradt. A lapok annak idején nem irták meg az öngyilkossági kísérlet hírét, mert alig néhány órával az eset után Halbrohr László valamennyi szerkesztőségben megjelent és személyesen bizonyította be, hogy végzetes elhatározása nem volt egészen komoly dolog.

A Halbrohr-családhoz közelálló helyről az a hír terjedt el az öngyilkosságról, hogy Halbrohr László csak azért lőtte át bőrét az oldalán, — illetőleg az egyik verzió szerint soffőrje végezte a bőr ilyenemű átlukasztását — hogy ezzel megijessze hozzátartozóit és rábírja őket arra, hogy rendezzék adósságait, amelyek akkoriban már nagyon

égetővé váltak.

Feljelentések az üzlettársak ellen

Egészen kétséges, hogy az öngyilkosságnak ez a motiválása helytálló-e, az valószínűnek látszik azonban, hogy Halbrohr László nem tudott pénzhez jutni, mert a váltó a mai napig sincsen kifizetve és a Prva Hrvatska Banka valóban lefoglaltatta és birói zárlat alá helyezte Halbrohr László békovai gazdaságát. Halbrohr viszont család miatt feljelentést tett Kardos Andor ellen, akit a rendőrség letartóztatásba helyezett a feljelentés alapján, de nemsokára mégis szabadonbocsátott, azzal az indoklással, hogy a közte és Halbrohr között főnforgó differenciák nem bűnügyi, hanem magánügyi természetűek.

Halbrohr letartóztatása

Alig került ki Kardos Andor a rendőrségről, máris letartóztatták Halbrohr László földbirtokost, mégpedig nem Kardosnak, hanem a Prva Hrvatska Banka följelentése alapján.

A följelentés szerint Halbrohr László megjelent birói zár alá helyezett békovai gazdaságában és intézkedett ott, hogy biróilag lefoglalt tengerijéből két vagon indítsanak utba a sombori Prometna D. D. címére, amelynek ő a lefoglalt tengerit eladta. A bank megtudta, hogy a tengeri bevonozása megtörtént és ezért ügyvédje útján sikkasztás miatt bűnvádi feljelentést tett a subotcai ügyészségen Halbrohr László ellen.

Ugyancsak a bank intézkedésére megjelent a békovai birtokon Bobrik István bírósági végrehajtó s a zárgondnok, hogy megakadályozzák a tengeri elszállítását. Halbrohr László a hivatalos közeget erőszakkal — állítólag tegyveres erőszakkal — akadályozta meg kötelessége teljesítésében.

Az ügyészség a feljelentések alapján intézkedett, hogy a rendőrség Halbrohr Lászlót letartóztassa és átakisérje az ügyészségre.

Halbrohr védekezése

A rendőrségen Halbrohr László azzal védekezett, hogy joga volt zár alá helyezett birtokának terményeit eladni, mert a bíróság csak az ingatlan helyezett zár alá, a birtokon levő ingóságok felett azonban ő szabadon rendelkezhetett a következő végzés alapján:

7795—923. szám

VÉGZÉS

amelyben a szubotcai járásbíróóság értesíti Halbrohr László szubotcai (Alexandrova u.) lakost, hogy a 7795—923. szám alatt hozott szigorú zárlatot megszünteti és Kiss József zárgondnokot felmenti további működésétől.

1. A végrehajtási törvény értelmében nincs helye szigorú zárlatnak, ha a zár alatt álló ingatlan teljes fedezetet nyújt a perelt összegre. Ebben az esetben az ingatlan vagyon huszszorososa a pénzösszegnek. Csak akkor van helye a szigorú zárlatnak, ha teljes fedezet nincs és ha a gazdasági munkát nem akadályozza.

2. Utólagosan nem lehet szigorú zárlatot kérni.

Szubotica 923 dec. 4.

Kiszel járásbíró.

A rendőrségen Halbrohr védekezését nem vették figyelembe, a fenti végzést nem is csatolták az iratokhoz, mert a rendőrségnek egyéb adatok alapján továbbra is az az álláspontja, hogy a békovai birtokon az ingóságok sincsenek feloldva a zárlat alól.

Ani az egész ügyben a legérthetetőbb

A bonyolult Halbrohr-ügy rejtelmét még fokozza, hogy a letartóztatott Halbrohr László egyik bátyja kíséretében csütörtökön este megjelent a Bácsmegyei Napló szerkesz-

tőségében, ahol közölte, hogy Kardost egy-két napon belül újból befogja csukatni. Saját letartóztatásáról egyetlen szót sem beszélt. Eppen ezért nyomban érdeklődtünk a rendőrségen, hogy megtörtént-e már Halbrohr szabadlábra helyezése? Meglepetésszerűleg azt a választ kaptuk kérdésünkre, hogy Halbrohr László le van tartóztatva és továbbra is letartóztatásban marad.

A letartóztatott Halbrohr László ugyanakkor a suboticei korzón sétált...

A magyar kölcsön

a népszövetség pénzügyi bizottsága előtt

Külön politikai és külön pénzügyi megállapodás létesül

Párisból jelentik: A magyar kölcsönüggyel kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy a népszövetség pénzügyi bizottsága — osztrák példára — két jegyzőkönyvet készít a megállapodásokról. Az egyik jegyzőkönyv politikai, a másik pénzügyi kérdésekre vonatkozik. Megállapodásoknál főképen azokat a kérdéseket írják részletesen körül, amelyek egyrészt a nagyantant, másrészt a kisantant magyarországi érdekeit érintik.

A francia politikai körök véleménye szerint az első ülés benyomása általában kedvező és remélni lehet, hogy a pénzügyi jegyzőkönyv megszerkesztésénél lényeges nézeteltérések alkalmassint nem lesznek a meghívott országok delegátusai között. A politikai jegyzőkönyv megállapításánál viszont számítanak arra, hogy komoly összecsapás lesz a kisantant és Magyarország, illetőleg a magyar kölcsönügyet feltétlenül támogató nagyantant országok között. Remélik azonban, hogy a felmerülő ellentéteket sikerül itt is áthidalni.

Sikkasztó noviszádi városi tisztviselő

A hitlen számtiszt

Noviszadról jelentik: Drazsenovics Joco noviszádi városi tisztviselő, aki az adópénztárnál mint számtiszt volt alkalmazásban, ismerőseinek szivességből megtette, hogy a neki átadott pénzt befizette helyettük adótartozásukra. Löwi Adolf noviszádi cipőkereskedő októberben négyezer dinárt adott át neki, hogy adótartozására fizesse be. Drazsenovics átvette a pénzt, de csak ezer dinárt fizetett ki, háromezer dinárt megtartott magának és hogy a kereskedő csalását ne vegye észre, az adókönyvben az ezret, négyezerre javította ki. Löwi decemberben újra háromezeröttszáz dinárt adott át Drazsenovicsnak, amiből ismét csak ezeröttszáz dinárt fizetett be és az egyes számjegyet hármásra javította ki.

Löwi csütörtökön maga ment fel az adóhivatalba, megtudni mennyi adóhátraléka van még, ekkor kiderült Drazsenovics csalása, aki még a sikkasztása földerítése előtt megszökött. A megkárosított kereskedő feljelentést tett a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást.

A nyomozás folyamán kiderült, hogy Drazsenovics már máshol is több csalást követett el. Néhány hónappal ezelőtt a noviszádi vasúti pénztárnál volt alkalmazásban, ahol szintén sikkasztásokat követett el, mire elbocsájtották. Azelőtt pedig Piros községben mint községi pénztárnok működött és itt is kisebb-nagyobb összegeket sikkasztott.

Feljelentést egy alkalommal sem tettek ellene, mert azt állította magáról mindenütt, hogy dobrovoljac és kijelentette, hogy jaj annak, aki őt meggyanúsítja.

Elitelték a noviszádi kémkedési per vádlottjait

Horvát Rozáliát négy évi börtönre, Vancsik Jánost nyolc havi fogházra ítélte a törvényszék

Noviszadról jelentik: A noviszádi törvényszéken csütörtökön délelőtt ismét kémkedési pört tárgyaltak, a melynek vádlottjai Horvát Rozália pancsevői asszony és Vancsik János noviszádi lakos. A vád szerint Horvát Rozáliát és Vancsikot az öbencei vonaton akkor tartóztatták le, amikor éppen Magyarországra akartak átszökni. Megmozgásuk alkalmával hivatalos lapokat és a »Katonai Közlöny« néhány számát találták náluk, amiből a hatóságok arra következtettek, hogy kémkedtek Magyarország javára és a lapokat is e célból akarták átsempészni.

A vádlottak kihallgatásuk alkalmával tagadták a vádat és elmondták, hogy csempészték Magyarországra. Egy alkalommal Horvát Rozália Szegeden járt, ahol Egger százados megkérte, hogy vigyen el Noviszadra egy levelet Egger rokonának. A levelet elhozta és átadta a címzettnek, akiről megtudta, hogy detektív. A detektív azután megkérte, hogy vigyen el egy csomagot Egger századosnak. A csomagot, a melyben újságok voltak, elvitte, mert félt, hogyha nem teszi meg, a detektív letartóztatja.

A bíróság utána kihallgatta Moharovic József detektívet, aki az ügyben nyomozott. Elmondotta, hogy eleinte azt hitte, hogy Horvát Rozália valóban csak csempészéssel foglalkozik, később azonban, amikor egyszer Egger századostól levelet hozott át a határon Vancsik Jánosnak, megállapította, hogy az asszony összeköttetésben van a szegedi hírszerzőszálllyal. Egy ízben egészen a határig — sőt azon túl is — kísérte Horvát Rozáliát, aki Szegedre ment. Előadta, hogy amikor az asszony Noviszadon tartózkodott, egy »L« betű volt krétával fölírva Vancsik lakásának ajtaján, amelyet

A rendőrség azt is megállapította, hogy Drazsenovics az elsikkasztott pénzeket elkártyázta. Kézrekerítésére a rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

letöröltek az ajtóról, ha Horvát Rozália elutazott.

A vádbeszéd elhangzása után Mogin Szava dr. Horvát Rozália védője azt vitatja, hogy az asszonyt agent provokátorok beugratták, a nélkül, hogy ő tudta volna, hogy mit cselekszik. Áldozata csupán az egész kémkedési ügynek, amelyben nem volt más szerepe, mint hogy közvetítette a leveleket.

Vancsik János védője dr. Grigorievics hosszú beszédben bizonyította védenca ártatlanságát.

A bíróság meghozta az ítéletet. Bűnösnek mondotta ki kémkedésben, úgy Horvát Rozáliát, mint Vancsik Jánost és ezért az asszonyt négy évi börtönre, Vancsikot pedig nyolc hónapi fogházra ítélte. Az ítélet ellen a vádlottak és védői teletbezzést jelentettek be.

A »Délbácska« munkatársát a bíróság elnöke kitiltotta a tárgyalásról

A kémkedési-ügy tárgyalásán érdekes dolog történt. A tárgyalás alatt a terembe megjelent a Délbácska munkatársa. Az elnök az újságíró felszólította, hogy azonnal hagyja el a termet, a Délbácska munkatársa nem lehet jelen a tárgyaláson, mivel a kémkedési pörököt a lap mindig tendenciózusan írta meg. A szokatlan, precedens nélküli s a nyilvánosság jogát sértő felszólításra az újságíró eltávozott és csak a tárgyalás után tért vissza, amikor aztán az elnöktől megkérdezte, hogy milyen paragrafus alapján tiltotta őt ki a nyilvános tárgyalásról. Az elnök kijelentette neki, hogy a paragrafust ne firtassa, az az ő diszkrecionális joga, amellyel akkor él, amikor jónak látja.

A Délbácska szerkesztősége az esetet bejelentette az újságíró-szekernek.

Áldomásivásból

— izgatási per

Főtárgyalás a suboticei törvényszéken

Múlt év augusztusának egy hétfői napján áldomást rendezett Sentán, Szudarevics Dáncsó korcsmájában, Mészáros Mátyás fuvaros, annak az öröme, hogy a hetipiacon két malacot vásárolt. Az áldomásból nagyméretű ivás lett, az ivásból veszekedés és szóharc s a szóharcból izgatási per.

Ezt a pert tárgyalta csütörtökön a suboticei törvényszéken Pavlovics István törvényszéki elnök büntető tanácsa. A tanács tagjai voltak Gómirac Vojislav és Gyorgyevics Jován törvényszéki bírák.

A vádat Vasziljevics Ljuba dr. államügyész képviselte. A védelmet Aradszki Iván dr. ügyvéd látta el.

Vádlottként Papp Bálint és Papp Sebestyén, apa és fia, állottak a bíróság előtt azzal vádolva, hogy a Szudarevics korcsmájában Branovacs ki Danilóval szemben olyan kifejezéseket használtak, amelyek a szerbek elleni izgatást tartalmazzak.

Papp Sebestyén vádlott elmondja, hogy teljesen ittas volt. Bejött a korcsmába Branovacs ki Daniló, akivel haragos viszonyban volt. Amikor Branovacs kit meglátta, kitört belőle a harag. Heves szóvita keletkezett és szidta Branovacs kit.

de hogy mit mondott, arra nem emlékszik, mert teljesen ittas volt. Ugyanigy vallott Papp Bálint is.

Első tanuként Branovacs ki Danilót hallgatta ki a bíróság. Elmondja, hogy amikor ő belépett a korcsmába, Papp és a fia elkezdtek szidalmazni. Szidalmazták a szerbeket is. Mind a ketten teljesen részegek voltak.

A következő tanu Mészáros Mátyás sentai fuvaros, az emlékezetes áldomás rendezője volt. Elmondja, hogy a korcsmában mindenki az öntudatlanságig részeg volt s így nem emlékszik arra, hogy a vádlottak mit mondtak.

— A két Papp mit csinált? — kérdezi az elnök.

— Ugrálva táncolt és kiabáltak.

A következő tanu Dukai Lukács, vendéglős. Ő is ott volt akkor a Szudarevics korcsmájában. Délelőtt tíz óra tájban lehetett. Amikor Branovacs ki bejött, összehajolódta az emberek. Én olyan félrészeg voltam és nem is hallgattam oda, hogy mit kiabálnak.

Gilics Milorád tanu, könyvkereskedő Sentán, elmondja, hogy együtt volt Branovacs kival, aki nem ivott, nem is kötekedett, de a vádlottak szidalmazták és azokat a szitkokat is használták, amivel vádolják őket.

Mukács Antal sertéskereskedő tanu elmondja, hogy ő is a társaság-

ban volt, de nem emlékszik arra, amit ott kiabáltak.

Kazinczy Gábor és Szudarevics Daniló korcsmáros hasonló értelemben valottak.

A bizonyítási eljárás ezzel befejeződött.

Vasziljevics Ljuba dr. államügyész kéri a vádlottakat az izgatás vétségében bűnösnek kimondani. Aradszki Iván dr. védő kifejté, hogy izgatás nem történt.

A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet. A vádlottakat bizonyítékok hiányában fölmenti.

Vasziljevics Ljuba dr. államügyész felelbezzett az ítélet ellen.

Halvacsora és ellenhalvacsora

Olyan kevés lehetősége van annak mostanában, hogy a polgár a maga választói jogával élhessen, hogy az autonómia körében való minden megmozdulás fokozott érdeklődésre tarthat számot. Hogyne foglalkoznánk tehát azzal a most közelebb választással, amelynek előkészületei Subotica sok száz polgárát hozzák lázba.

Tudni kell, hogy a zsidó hitközségek életében még van autonómia, a zsidó hitközségi képviselőket éppúgy megválasztják, mint a régi időkben, amikor még nem prosireni senat intézte az önkormányzati ügyeket. A suboticei zsidó hitközség képviselőinek mandátuma ez év december 31-ikén lejár. Képviselőnek lenni, még zsidó hitközségi képviselőnek is, nagy és szép gondolat s ebből a szempontból sokan gondoltak arra, hogy egy mandátum-meghosszabbító törvényt itt is elkelné. Mondanunk sem kell, hogy főleg a jelenleg már bentülő, megválasztott képviselőknél tetszett ez az idea. Az alkotmány lényege azonban az, hogy akármennyire nincs is numerus klauzus a képviselő számában, mindig több a választó, mint a képviselő. A választók pedig választani akarnak s így mandátum-meghosszabbításról szó sem lehet, választás lesz s így legalább van egy kis izgalom, korteskedés, ricsaj, — már úgy is elsokott az ilyesmitől ez a kivénhedt világ.

A választói törvény, sőt a kuriai bíráskodásról szóló törvény is kiveszi az etetés-itatás tilalma alól a zsidó hitközségi választásokat s így a korteskedésnek, kapacitálásnak semmi gátja sincs.

Azt mondanunk sem kell, hogy zsidó hitközségi választásról lévén szó, a választás nem lesz egyhangú. A jelenleg hatalmon lévő Klein Adolf elnök pártja, köznéven a »Dómi-párt« ellen már hónapok óta jelentős tömörülés csoportosul, amelyet a Dómi-párt röviden »vasalt nadrágosok«-nak nevez, nyilván azon a jogcímen, hogy e párt vezetői a vagyonosabb osztály tagjai közül kerülnek ki.

Hogy mikor lesz a választás, azt még nem tudjuk. Az előkészületek azonban már nagyban folynak s kortesek száguldoznak, csoportok alakulnak s kávéházban, Lloydban folyik az argumentálás, szavazatok gyűjtése, ami — titkos választásról lévén szó, — egyáltalán nem történik titokban.

A választási előkészületek leginkább a sorozatos halvacsorák rendezésében nyilvánulnak. Eleinte csak a Dómi-párt rendezett halvacsorát. Anélkül, hogy a küzdő pártok bármelyike mellett akarnak állást foglalni, meg kell állapítani, hogy ezek a vacsorák jól sikerültek, a mi elvégre éppúgy lehet a párt népszerűségének, mint a hal jóságának érdeme. Az ellenpárt most ellenhalvacsorát rendez s már előre is nyilvánvaló, hogy ez is jól sikerül. Ami megint csak éppúgy lehet a vasaltnadrágos párt népszerűségének, mint a hal népszerűségének bizonyítéka.

A halvacsora és az ellenhalvacsora ma téma Subotican. A választók egy része ugyan aként gondolkozik, hogy

az ellenzék, ha tökéletesen szakítani akar a Dómi-rendszerrel s reformokat akar, akkor ezt kissé szokatlan módon szimbolizálja azzal, hogy ott folytatja, ahol a Dómi-párt, halvaosorát rendez. A halkereskedőknek azonban egész bizonyosan semmi kifogásuk nincs a korteskedésnek ez ellen a módja ellen.

HIREK

•••

— **A sentai katolikus hitközség megkezdte a hitközségi adó kivételét.** Szentáról jelentik: A sentai római katolikus hitközség megkezdte a hitközségi adófizetők összeírását. Az összeírás után a hitközség meg fogja választani az adókivető bizottságot is.

— **Az új nagyváradi püspök.** Nagyváradról jelentik: Az elhunyt gróf Széchenyi Miklós halálát megüresedett nagyváradi püspökségre a Szentoszok **Bielik** Imre volt tábori püspököt, a nagyváradi székeskáptalan tagját nevezte ki.

— **Felosztják az olasz kamarát.** Rómából jelentik: A politikai körök már számolnak a kamara felosztásával. Az általános vélekedések szerint a mai kamara, amelyben 136 szocialista és 100 néppárti képviselő foglal helyet, nem képviseli a nép akaratát. A fascista körök véleménye szerint a kormány célja az új választásokkal az, hogy alkotmányosan kormányozhasson. A választások előreláthatóan a fascista-tábor óriási győzelmével fognak végződni.

— **Ujabb földosztás Szentán.** Szentáról jelentik: A sentai városi földdekből tegnap újabb tizenkét dobrolójac családnak adtak földet.

— **Redukálják az osijeki rendőrség létszámát.** Osijekről jelentik: A városi tanács azzal a kérelemmel fordult a zagrebi helytartóhoz, hogy emelje fel a rendőrség részére az állami szubvenciót, mert különben a város kénytelen lesz a rendőrség létszámát csökkenteni. Miután a helytartóság a kérelmet elutasította, a város a jövő évi költségvetésbe a rendőrség fentartására a régi összeget vette fel. Erről értesítette a zagrebi helytartóságot azzal, hogy ilyen körülmények között a rendőrség létszámát csökkenteni. A helytartóság ez ügyben kiküldött egy megbízottat, aki tárgyalásokat kezdett a város vezetőivel.

— **Uj közegészségügyi intézmény Szomborban.** Noviszadról jelentik: A novisadi közegészségügyi osztály bőr- és nemibetegségek gyógyítására ambulanciát állít fel Szomborban, amely december 15-én kezd meg működését. Az ambulancia főorvosává dr. Jovicics novisadi kórházi orvost nevezték ki.

— **Eljegyzés.** Harmath Aranka, Srpski-Miletic és Filipovits Stevan, Apatin, jegyzek.

— **A becskeréki tisztviselők az adó és szállítási kedvezményekért.** Becskerekről jelentik: A becskeréki tisztviselők beszerzési szövetkezete az ország területén működő többi szövetkezetekkel együtt arra kéri memorandumban az illetékes minisztériumokat, hogy az 1920-ban érvényben volt adó és szállítási kedvezményeket ismét léptessék életbe.

— **A sentai tanoncok iskolája.** Szentáról jelentik: A sentai iparostestület szerdán ülést tartott, amelyen a tanoncok iskolájával foglalkoztak. Az iparosok ugyanis kifogásolták, hogy a tanoncok iskoláztatását nem tudják ellenőrizni és az iskolakerülők miatt az iparhatóság őket bünteti meg. Az ülésen azt javasolták, hogy a tanoncok részére adjon az iskola ellenőrző könyvecskéket.

— **A szubotical újságíró-est műsora.** A szubotical újságírók szombati estélyének műsorát a rendezőség végleg megállapította és az a következő: 1. Rude **Stagljar** hírlapíró előadása az újságírók elhelyezkedéséről. 2. **Gavanszki** Sándor és **Sztankovics** Aca hegedű és zongora duója. 3. **Milics** Anka, az osijeki nemzeti színház opera-primadonnája: Ariák a Bohémekből, Traviatából, Fausztból és a Manonból. 4. **Stagljar** Milan, a maribori nemzeti színház baritonistája: Mokranjac: Lem Edim, Rubinstein »Azra«, Grieg: »Szerenad«, Karnabarov: »Moszkvai harangok«, Puccini: »Bohémek«. 5. **Díoszeghy** Tibor hírlapíró felolvasása. 6. **Milics** Anka operaáriák. 7. **Jócić** Fedor: magyar és szerb szavalatok. 8. **Stagljar** Milan operaáriák. Jegyek a nagyszerűnek ígérkező hangversenyre előre várható **Heumans** Mór és **Jedinstvo** könyv- és zeneműkereskedésében 50, 35 és 25 dináros árban. A felülfizetéseket az újságírók nyugdíjalapja javára fordítják. Műsor után tánc lesz a Lloyd termeiben, **Bohrics** Miska zenéjével. Az estély pontban fél kilenc órakor kezdődik és a résztvevőknek estélyi (sötét) ruha kötelező.

Karácsonyjavasár

Már viszik, hordják haza a piacról a fiatal fenyőfákat. Ki kisebbet, ki nagyobbat, ahogy a pénze futja. A régi kertben — láttad? — rakásra tekszenek a fenyők, szétválasztva. Külön vannak a nagyobbak, külön a közepesek és a kert közepén, mint egy zöld fenyőhegy, a legkisebbek azok, amelyek külvárosi házak szegényes szobát díszítik azon a napon, amikor Krisztus világrajöttét ünnepli minden jó keresztény. A törpe fenyőfák vannak a legtöbben, legalább is tízszer annyi van belőlük, mint a drágább nagyobb fák, amelyek még itt is fölényesek, büszkék és kacérok. Külön tekszenek a szerény és esetlen dicsomóktól, amelyek — csodálatos — mintha nagyon megsaporodtak volna tavaly óta. És mintha a nagyobbak kevesebben lennének, mint a múlt decemberben... Észrevetted?...

— **A budapesti ügyészség körözö-levelet adott ki Bäcker Baby ellen.** Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék Bäcker Baby ellen körözölevelet adott ki, mert a róla készült rajzokat közszemérembe ütközöknek, fajtalanoknak ítélte. Szánthó József rajzolt elítélte három hónapi fogházra és százötvenezer korona készpénzbüntetésre, Keller István kiadót pedig százezer koronára.

— **Kivándorlási ügynökök szédítik a szentaitakat.** Szentáról jelentik: Senta város területén néhány hét óta kivándorlási ügynökök dolgoznak, akik a szegényebb lakosokat rábeszélék, hogy Amerikába vándoroljanak ki. A kivándorlási ügynökök eredményes működését igazolja az, hogy újabb ismét huszonkét sentai család kért Amerikába szóló utlevelet.

— **Elfogott betörő.** Becskerekről jelentik: A becskeréki rendőrség letartóztatta **Zsivánovics** Károly börtöncserzőségét, aki csütörtök délután betörést kísérelt meg az Eckstein-féle bőrkereskedésbe.

— **A sentai fiatalok tolvajbánda bünei.** Szentáról jelentik: A sentai rendőrség a fiatalok tolvajbánda ügyében szerdán egész napot folytatta a kihallgatásokat, amelyeknek eredményeképpen ismét nagymennyiségű lopott árut találtak meg a banda rejtőhelyein. Megállapították azt is, hogy a tolvajok sok lopott árut már régebben eladtak sentai embereknek. A nyomozást tovább folytatják.

— **Elfogták a budapesti gyermekgyilkost.** Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség szerdán éjjel letartóztatta a löversenyteri gyermekgyilkosság tettesét, **Privna** András 28 éves munkanélküli villanyszerelő személyében, aki beismerte a gyilkosságot és előadta, hogy nagy nyomora és éhsége kényszerítette arra, hogy a kis **Csapó** Józsefet elcsalja egy kerékpárköleszöngőhöz, ahol biciklit béreltek, amit azután százezer koronáért eladott. A kislit letartotta, majd amikor az mégis követelte a részét a pénzből, a löversenyteren megfojtotta.

— **A rendetlen palicsi posta.** (Panaszos levél.) Igen tisztelt Szerkesztő ur! Mióta új személyzet működik a palicsi postán, azóta a palicsi posta egyáltalán nem működik. A leveleket nem kézbesítik és megtörtént már, hogy csak három hét múlva, ismerősök után, véletlenül értesültem arról, hogy *levelem van a postán.* Kérdelem tisztelttel: mi vagyunk-e a postáért, vagy a posta miértünk? — Egy palicsi.

— **Lovakat ölt meg a leszakadt villanyvezeték.** Csütörtökön reggel a Halasi-úton eddig még ki nem derített okból leszakadt a száz voltos villanyvezeték. Ugyanabban az időben haladt el az útvonalon **Maximovics** György subotical szikvizgyáros kocsija. A lovak ráléptek a földön heverő vezetékre, amely nyomban megölte mind a két állatot. A rendőrség megindította a nyomozást és a szerencsétlenségéről értesítette a villanygyárat, ahonnan azonnal kiementek a helyszínre a vezeték felszerelése végett.

— **Elütötte az autó.** Noviszadról jelentik: Róth György munkást csütörtök délután elütötte Fürstner József sifőr autója. Róthnak a jobb karja eltört. Beszállították a kórházba. A vigyázatlan sofőrt letartóztatták.

— **Egy budapesti uriaszony öngyilkossága.** Budapestről jelentik: Szerdán éjjel dr. **Lázár** Béláné, az Ernst-Muzeum igazgatójának negyvenegy éves felesége a Margit-szigeti Nagyszállóban öngyilkossági szándékból veronált ivott. Az öngyilkosságot családi okokból követte el.

— **Társadalmi gyűjtés a Jadranska Strazza javára.** A szubotical »Jadranska Strazsa« című hazafias egyesület társadalmi gyűjtést indít az egyesület javára. Az önkéntes adományok gyűjtésével az egyesület dr. **Csulovics** Ferdinándot és **Guttesa** Dusánt bizta meg.

— **Betörök az áruraktárban.** Osijekről jelentik: Az elmúlt éjjel betörők jártak az alsóvárosi Selzer és Rank cég raktárában, ahonnan háromezer dinár értékű cukrot és teát vittek el. A rendőrség, mely a nyomozást azonnal megindította, kézrekerítette a betörőket, **Tomics** Pál és **Szabó** István napszámosok személyében, akiknek a lakásán a lopott árut megtalálták.

— **Meghalt Pinkerton detektív.** Los Angelesből jelentik: **William** Pinkerton, a hírneves detektív, 76 éves korában meghalt.

— **Krecsányi Ignác meghalt.** Budapestről jelentik: Krecsányi Ignác színigazgató csütörtökön a Verebély-klinikán meghalt. Krecsányin, aki már hónapok óta betegeskedett, súlyos műtétet hajtottak végre, amelyet szervezete nem bírt ki. Temetéséről a színházak és a színészegyesület gondoskodik.

— **Revolveres betörő.** Noviszadról jelentik: **Daut** György novisadi suszter kedden este behatolt **Szeker** Sándor darányi-telepi lakására, ahol revolvert szerezve Szekeresnek pénzt követelt. Szekeresnél mindössze tíz dinár volt, amit Daut elvett és utána elhagyta a lakást. A rendőrség a rabló susztert letartóztatta.

— **Utazó zsebtolvajt fogtak el Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A novisadi vasúti rendőrség kedden este az állomáson letartóztatta **Albahari** Danilo notórius utazó zsebtolvajt, aki működését kiterjesztette Franciaország, Svájc, Belgium és Németországra is. Csomagjában egy új télikabátot találtak, amelyet, mint kiderült, Beogradban lopott. A zsebtolvaj ellen megindították a nyomozást.

— **»Cseregyerek és Terike«.** »A cseregyerek« vasárnapra hirdett előadása technikai okokból 16-án délután lesz megtartva, ugyancsak vasárnap, 16-án este 8 órakor kerül színre **Földes** Imre »Terike« című háromfelvonásos vidéki története. Mindkét darabban Nyárai Rezső kiváló színész mint vendég fog fellépni. Jegyek a Reitter-drogériában válthatók.

— **Dr. Petrović Marko** subotical ügyvéd az ügyvédi irodáját áthelyezte **Vilsonova** utca 11. szám alá (Milekics-féle új palota). Telefon 466.

— **El ne mulassza felkeresni a Csirkepiac** a **Kuluncsics-féle** vendéglőt, ahol a legolcsóbb és legjobb ételeket és italokat kaphatja. Abonenseket elfogad.

— **Riza Bey** Subotica-ra érkezett. Tegnap érkezett Subotica-ra **Riza Bey**, a világhírű telepatikus, aki mutatványait a médium érintése nélkül végzi a szuggesztió, autoszuggesztió és a légi mágiá mestere. Előadásait 14. és 15-én tartja a **Bárany-szálló** termeiben este fél 9 órakor.

— **A subotical tisztikar** öfelsége születésnapján, december 17-én, a **Bárany-szálló**ban tancmulatságot rendez, melyen meghívott vendégek és azok családtagjai vehetnek részt. A tartalékos tisztak és a Tiszti Otthon tagjai külön meghívókat nem kaphatnak. Megjelenés dísz- vagy fekete ruhában.

— **Amerikai** irodabutor, nagy raktár, **Krausz** Edénél, Novisad.

— **Karácsonyi alkalmi előadásra** az árakat redukálom. **Feltűnő olcsó árban kerülnek előadásra:** férfi, női szövetek, selymek és mosóárak stb. Nagy alkalmi maradékvásár **Horovitz** Mátyás cégnél. **Prokes-palota**, Aleksandrova utca.

TÖZSDE

•••

— **Noviszadi terménytőzsde**, dec. 13-án. Irányzat változatlan. Összforgalom 93 vaggon. Előfordult kötések: Buza 340—350 dinár, szeremi 340 dinár, ótengeri 240—245 dinár, új 235 dinár, januári—230 dinár, március—áprilisi fél kasszával 237.50 dinár, teljes kassza 230 dinár. Liszt, 5-ös kenyér 412.50 dinár, 6-os 320 dinár, január—márciusi 345 dinár. Zab beogradi paritás 235 dinár. Bab tarka 585 dinár. Vöröshagyma 100 dinár. Másban nem történt kötés.

— **Beograd**, dec. 13. Zárlat: Amsterdam 34—33.90, Bécs 0.1247—0.1245, Brüsszel 410, Budapest 0.47—0.46, Bukarest 45—44.75, Genf 15.48—15.47, London 387, Róma 385.75, Newyork 88.40, Páris 474, Prága 250.25.

— **Zagreb**, dec. 13. Zárlat: Bécs 0.12575, Budapest 0.463, Bukarest 46.50, Genf 15.5250, London 387.50, Milano 386, Newyork 88.75, Páris 475, Prága 260, Szófia 65.

— **Zürich**, dec. 13. Zárlat: Newyork 573 háromnegyed, London 25.05, Páris 31.05, Milano 24.92, Prága 16.75, Budapest, 0.0300, Beograd 6.50, Bukarest 2.95, Szófia 3.87½, Bécs 0.0085 ötnyolcad.

— **Budapest**, december 13. Értéktőzsde: A bankközi forgalomban árnyalati javulás. Magánforgalom (ezer koronákban): Magyar Hitel 550—565, Osztrák Hitel 153—155, Leszámitoló 93—95, Földhitel 265—278, Lloydbank 19.5—20, Kereskedelmi Bank 1150—1200, Olasz Bank 40—42, Jelzálog 75, Pesti Hazai 3800—3850, Borsod-miskolci 95, Concordia 52, Viktoria 160—182, Bach-malom 80, Kőszén 2350, Ujlaki 260, Drasche 290—300, Salgó 570—575, Aszfalt 45, Fegyver 1350, Ganz-Danubius 2000—2050, Schlick 100, Rima 100—105, Izzó 655—661.

NYILTTÉR.**Értesítés.**

Értesitem a nagybecsű közönséget, hogy **Sentán** a vonatokhoz és vissza állandó omnibusjáratot létesítettem. Az omnibus Dr. Pecarski és Dr. Tabaković ügyvédek irodájától (Tyukpiac) a főtéren át a vasutállomásra és ugyanugy vissza közlekedik.
9318 **Sentai Omnibusz Vállalat.**

AZ ORTH. IZR. HITKÖZSÉG FŐRABBISÁGA

Hitközségünk t. tagjai szives tudomására hozzuk, hogy:

Péntek esti üzletzárás 3²⁰ órakor
Péntek esti gyertyagyújtás 3³⁵ órakor
Szombat kimenetele 4³⁵ órakor

*) a városi toronyóra szerint.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy a volt **Toľnai** féle mézszárszékét újra megnyitottuk és ott naponta friss kóser marha- és borjúhúst fogunk kimérni piaci áron.

Az üzlet az orth. zsidó hitközség szigorú felügyelete alatt áll.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve
Szöllősi és Friedmann
mészárosok.

9345



METALLUM-ZSEBLÁMPAELEM
frissen, állandóan gyáriárban kapható
Zwirschitz Károly
villamossági vállalat
Sombor
Párisi u. 10.
Telefon 259.
8333



Berson gumcipő
csak ragasztani kell!
Kérje cipészmeztérétől a szakzs. rú. ré. r. és ún. többé nem fog viselni cipőt **BERSON-gumcipő** nélkül! Megtakarít drága javításokat, lábujját tartósan elegánsan tartja, védi lábait nedvesség el. en. és nem farszt a járásnál

BÜKKHASÁB
vagon-tételben
I-a KÁLYHASZÉN
10 q felüli mennyiségben házhoz szállítunk. Továbbá igen **OLCSÓN APRITOTT FA** 10 q felüli mennyiségben míg a készlet tart „IGNIS” tüzelőanyag kereskedése Subotica, Agina ulica 13. szám.

Trifajli kőszent vagon-tételekben minden mennyiségben promtra szállt „MAJDAN” veletrogvina uglja, drva, koksa i inozemnog uglja. Subotica, Boška Vujica 21.

VILLANYSZERELŐK
KERESTETNEK
SENTAI VILLANYTELEP

FAKERESKEDŐK
VÁSÁROLJANAK faragott és fűrészelt fát: gerendát, I-a fiktadeszkát, lécet, stafilát minden méretben továbbá mindennemű keményfát
BRAĆA MILETIĆ, ZAGREB
Hlica 199. — Fiók: CELJE. — Tojásládagyár.

KÁTRÁNYFEDŐLEMEZ
KÁTRÁNY
KARBOLINEUM
FACEMENT és minden egyéb építési anyagot ajánl:
„GRADIVO” ZAGREB
Bogovićevo ul. 3. — Telefon 5-55.

NARANCS
CITROM, MANDARIN, FÜGE
DATOLYA, NALKONZERVEK
WARCHANER-OROSZHAL
Tel. 769. legolcsóbban Tel. 769.
Heiduschka i Hermann

Litografált részvények, betétkönyvek, csekk-könyvek, címkék stb. Üzleti könyvek, irkák, noteszok. **Dobozgyár** készít dobozokat minden kivitelben, legizésesebben és legutányosabban
FISCHER ERNŐ
litografiai műintézete Subotica, Pašičeva ulica 9. Telefon 62. Üzleti-könyv, dobozgyár és dombornyomda Karadžičeva ulica 26. Telefon 431. Kérjen árajánlatot. Legalkalmasabb karácsonyi ajándék dombornyomású levélpapír és névjegy.

Malomnagobbii és végeit
ELADÓ 9418
2 drb. szívógázmotor és pedig: 1 drb. 55 HP és 1 darab 35 HP.
Mégvételre kerestetik 1 drb. szívógázmotor 75-80HP-ig.
APITY GYÖRGY
malomtulajdonos
ŽABALJ (Bačka)

KARÁCSONYI VÁSÁR

LEGSZEBB AJÁNDÉKTÁRGYAK: Női redikülök, a legmodernebb kivitelben, szivar- és cigarettatárcák, manikürkészletek és neszsairek, a legfinomabb és legszebb kivitelben, mindennemű bőröndök és sportcikkék a legutányosabban

DIETRICH FRIGYES

bőrönd- és díszmítárkereskedésében Novi Sad Kr. Petra ulica 30. szerezhető be. Kocsikázó és lovagló felszerelések. Saját készítményű áruk. Ne mulassza el a karácsonyi vásár alkalmával kirakataimat megtekinteni!

Boldog 8831
KARÁCSONYI ÜNNEPE
lesz, ha
FÜSZER- és CSEMEGEÁRUKAT
valamint
KARÁCSONYIAJÁNDÉKOKAT
SÁGINÁL vásárol! **SUBOTICA (Huspiac)**

OLCSÓ TŰZIFA
vegyes, gyertyán-, bükk-, szil- és akácfa
150 korona 9426
aprítva, házhoz szállítva, — amíg a készlet tart
Birkaš i Drug Subotica
Save Tekeli ul. (Halaški put) Telefon 5-24 és 88.

BRAĆA KUNETZ
SUBOTICA, Glavni trg 4.

ÜVEG
PORCELLÁN
és MŰVÉSZI FESTMÉNYEK
raktárát tekintse meg vételkötelezettség nélkül.

RELETEUROPAI KERESKEDELMI
R. T.
EAST-EUROPEAN TRADING COMPANY
Ltd.
BEOGRAD, KRALJA PETRA UL. 52-54.

Táviratcim: EASTRAD
TELEFONSZÁM: 32-73.

Angol textilárak gyári raktára.
CSAK NAGYBAN

9311

Nagy karácsonyi okkazió Ukovic Gerő-nél Suboticán uridivat-cikkekben.
„P. C. Habig Wien”-féle kalapok egyedüli elárusítóhelye. Fehérneműek, nyakkendők és Jäger-árak dus választékban kaphatók

KÖTŐ dec. 13-tól
csütörtöktől-
dec. 16-ig
vasárnapig

Dickens világhírű regényo után
Twist Oliver
dráma 7 felvonásban
Főszereplő: JACQUE COOGAN.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Állatkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik.
Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din.
Kérdezőköltsékekhez válaszútleveg melléklendő.

Eladó bácskai nagyvárosban kisebb forgalmu személynagy gyógyszerész szép házzal. Bővebbet Brenner gyógyszerésznél Subotica, Beogradski put 55. 9372

dec. 13-tól
csütörtöktől-
dec. 16-ig
vasárnapig

Lifka

Arábiai éjszakák

jelenetek az 1001 éjszakameseiből 2 részben 5-5 felvonásban. I. rész. A kővé meredt város
Főszereplő: **Natália Koránko**

FOGLALKOZÁS

Botosispán keresztetik. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével dr. Kampf János Dombolj címre kéretnek. 9383

VÉTEL-ELADÁS

Eladó sürgősen négy kapa szőlő házzal együtt közvetlen az erdő mellett. Cim: Denika-trafik. 9397

Állványok, íróasztalok eladók. Fortuna hirdetőiroda. Skotus Viatora ul. 5. 9367

Eladó fetelep a város legszébb helyén; ugyanott alig használt íróasztal és egy írógép. Cim a kiadóban. 9357

Kereskedelmi végzett fiatalember, magyar-német nyelvismerettel, állást keres. Cim: »Gyakornok« jelige alatt a kiadóba. 9374

Zongorák, új, modern vagy átjártzott, kereszthurok, részletfizetésre is kaphatók nagy választékban, olcsóbban, mint bárhol. Kain hangszerüzletében Subotica, városház épületében.

Viszontelárusítók GYÁRIÁRON

kaphatnak **KARÁCSONYFADISZERET**

csillagszörök és aranyszálak

Nojcsék Géza

fűszer- és csemegke kereskedésében. 9410

SUBOTICA

FOTÓ SALON
SUBOTICA

LEGSZEBBEN
LEGOLCSÓBBAN
KÉSZIT
FÉNYKÉPEKET

Malomberendezés eladó. Egy drb 25 HP szivógázmotor, üzemben megtekinthető; egy drb gabonatisztító tarár, 2. sz., 2 trieurrel; egy drb buzántató, sz; három drb felvonó, 7 m hosszú. Különböző svájci szita-selyem, XXX jegyű. Egy drb Ganz-féle hengerek, 21-a, jó állapotban. Pero Gavrilović, Curug, Bačka. 9337

Eladó egy 5 HP, Morze-gyártmányu, szivógázmotor körfürésszel, igen jó kivitelben. Bencsik Lajos, Bačka-Topola. 9400

Eladó új, 42 colos malom-járat erős faállvánnyal, kódaruval, egy pár budai speciális malomkövel és egy bácskai függő szalmakazalozó. Cim: Bencsik Lajos, Bácska-Topola.

Iparvállalatok
figyelmébe!

Az ismert 5250 kalóriát tartalmazó

diószén
és
grizszén

a vrđniki bányából azonnali szállításra kapható

Rudarsko Trgovačko Društvo, Ruma.
9361

Száraz tűzifa

házhoz szállítva legolcsóbban beszerezhető

Löwinger
fakereskedésében
Save Tékeliye 23.
(volt Halasi ut)
Telefon 876.

Sarokház vegyeskereskedéssel, háromszobás lakással, mellékhelyiségekkel, forgalmas helyen eladó. Cim a kiadóban. 9346

Vendéglő, jömeneteli, eladó és azonnal átvehető. Habram Elek, Senta. 9427

NARANCS
CITROM, MARONI,
FÜGE

és mindenféle délgymölcs legolcsóbban

Weis József
déli gymölcs nagykereskedőnél Subotica, Kudičeva u. 1. szám.
Közvetlen behozatal Cattaróból.

Eladó Bácskában tiszamenti városban, festék, fűszer- és vegyesárúüzlet, Az üzlet a város legforgalmasabb helyén van. — Más vállalat miatt eladó. Cim a kiadóban. 9382

Meteor-kályha eladó. Győri Sándor, Horgos. 9387

Jobb leányt kis gyermek mellé keresek, esetleg csak nappalra. Fortuna hirdetőiroda, Skotus Viatora ulica 5. 9366

Mit vesz Ön karácsonyi ajándékul??!

leányának 9434
feleségének
„unokanővérének“
hü alkalmazottjának

egy szép kötött jumpert 120 D.-ért
vagy divatmellényt 200 D.-től kezdve

Beck Jenő
szövöttáru készítőnél Subotica
Pašičeva ul. 8. Gözfürdő mellett.

Eladó egy 12-15 HP szivógázmotor, üzemben látható. Egy négylyukas morszoló szivógázmotorral. — Bálint Lajos, Staromavica. 9428

Eladó Magyarországon 20 hold prima fekete szántó-föld egyben és parcellákban is, vagy elcserélem Vojvodinában ingó és ingatlanért. Cim: I. Aleksander Subotica, Wilsonova ulica 44, cukrászda. 9249

KÜLÖNFÉLE

Szerbül óhajtok tanulni fiatalabb hölgytől. Értesítést kérek »Haladó« jelíge alá a kiadóba. 9385

Szenved hajhullásban? Fejkorpában? vagy fejszűkegységben? Tegyen kísérletet a »Nyirfahajvizel« (Birkenwasser) s ön is megelégedett lesz. Kapható illés-gyógyszerárúban, a főpostával szemben.

„REKORD“
cipőüzem Subotica
Nagytemplom mögött.

Új cipőket és javításokat legolcsóbban 24 óra alatt készit. Elsőrangú munka. Pontos kiszolgálás. Tanuló fiúk és leányok felvétetnek

Figyelem!

Partie-vasáru. — Alkalmi vétel.

KARÁCSONYI VÁSÁRT
DECEMBER HÓ 6.-ÁN

az alacsonyán megszabott árakból további 10% engedménnyel nyitom meg.

Eladásra kerülnek: valódi bronz, elefántesont, majolika, márvány és porcellánból neves művészek által tervezett műtárgyak, topáz, ametist, smaragd és rubin poharak, vazák és jardinierek, mélyen csiszolt kristályüvegek és eredeti olajfestmények

BALOG LINA SUBOTICA
Bárány Szálloda mellett

Állandó képzőművészeti kiállítás 9153

Földbérlethez keresek társat, aki átvenne tőlem bérösszeg azonnali lefizetése mellett 14 lánca földet 2500 dinár per lánca. Ennek ellenében mint engedmények: a föld igával való elműkálása, a termés behordása költségmentesen, vetőmag engedve. Közlebbi adatok a kiadóban. 9230

Fiatal tisztviselőt jó bizonyítványokkal és egy fiatalembert raktári munkára keresek. Jelentkezni Drag. Lj. Jovanovićnál Subotica, Cara Dušana 8. — Telefon 543. 9422

Hogy meggyőződjék az olcsó árakról, néhány cikket felsorolok:

Tetőlemez, fekete
20, 22 szám teljes ár 1 kg. 8.50 din.

Tengely végtok, nyers
31-36 m/m teljes ár 1 kg. 20.25 din.

Ajtópánt bevéső
15 16 17 18 19 20 cm.
1 drb 5.75 5.90 6.40 8.20 9.50 10.50 din.

Ajtózár bevéső 2/2 7, 8, 9, cm. 1 drb 24.— Din.

Hosszupánt, surolt 15-20 25-30 35-45 cm.
1 kg. 12.40 11.40 10.60 din.

Létrapánt, szabadalmazott 1 2 3 számú
1 pár 13.50 14.25 15.75 din.

Vaskereskedők!

Szijszegecs tárcsával
12 14 16 18 20 számú
100 drb 28.— 29.70 33.75 36.45 41.85 din.

Félfordító becsavarható
6 7 8 9 10 számú
100 drb 28.— 32.— 36.— 40.— 45.60 din.

Utóbbi két tételennél 10% engedmény!

Rudvasat, fekete lemezeket, horgonvont lemezeket, fehér bádógot, tüzhely öntvényeket és egyéb vasárakat helyt gyár is szállítok a legolcsóbb áron árak mellett.
Gyári lerakat csavaráruban, épület és butorvasalásban, lánc- és reszelőáruban s egyéb cikkekben, idénycikkek nagy választékban raktáron a legolcsóbb árak mellett.
Saját érdekében kérje új rendkívüli ajánlatomat.

ERNYŐ

Javítás
Állakítás
Áthuzás

Nagy választék saját készítésű női és férfi ernyőkben mindenféle kivitelben. Olcsó árak!

STEIN i DRUG
Subotica, Aleksandrova ul. 11
Timár fényképezés mellett.

Intelligens zsidóleány elmenne gyermek mellé vidékre vagy pusztára. — Ajánlatokat »Intelligens« jelíge alá a kiadóba kér. 9432

Kuszli Gyula vaskereskedése, Novisad, Temerini utca 8.

Kölcsönkettő folyosít vállalatoknak és magánosoknak. Betétek után magas kamatot fizet,

Jó házikoszt olcsóbb árban kapható. Agina u. 2. a kávéházban. 9431

Orvos, specialista, letelepedés céljából sürgősen 3-4 szobás, modern lakást keres Senta (Bačka) város centrumában. Ajánlatok »9430« sz. alatt a kiadóba kéretnek. 9430

Szerény állásu, magányos nő férfihez menne meleg családi otthonra vagyó iparoshoz. Levelek »Szerény« jelíge alá a Bácsmegegyei Napló fiókkiadóhivatalához. V.-Bečkerek, küldendők. 9425

A város legforgalmasabb pontján üzlethelyiség berendezéssel együtt átadó »Publik«-nál. — Subotica, Strossmajerova ulica 8.

SOMBOR, PARISKA ULICA 2.
Sürgőncim: KOVKO. Telefon 185.

KOVACSITS és TÁRSA
BÁCSKA ÉS BIZÁNYI DELET

Kölcsönkettő folyosít vállalatoknak és magánosoknak. Betétek után magas kamatot fizet,